

EURÓPAI BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2011.11.21.
COM(2011) 798 végleges

2011/0364 (COD)

Javaslat

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS RENDELETE

**a cápauszonyoknak a hajók fedélzetén történő leválasztásáról szóló 1185/2003/EK
rendelet módosításáról**

{SEC(2011) 1391 végleges}

{SEC(2011) 1392 végleges}

INDOKOLÁS

1. A JAVASLAT TARTALMA

A cápauszonyoknak a hajók fedélzetén történő leválasztásáról szóló 1185/2003/EK tanácsi rendelet¹ általános tilalmat rendel el a „cápauszony-leválasztás” gyakorlatára, amelynek során a cápauszonyt eltávolítják és a cápa egyéb részeit a tengerbe vetik.

Az 1185/2003/EK rendelet lehetővé teszi a tagállamok számára olyan különleges halászati engedélyek kiadását, amelyek lehetővé teszik a hajófedélzetén történő, a cápák uszonyának a testről való leválasztását magában foglaló feldolgozást. Az uszonyok és a testek közötti megfelelő tömegarány biztosítása érdekében az uszonyoknak a testekhez viszonyított tömegére vonatkozó arányszámot határoztak meg. Tekintettel azonban arra, hogy az ilyen feldolgozás a hajó fedélzetén megy végbe, az uszonyok és a testek kirakodására eltérő kikötőkben kerülhet sor. Az ellenőröknek a hajónaplóra kell támaszkodniuk annak megállapításához, hogy betartották-e az uszonyok tömegarányára vonatkozó előírást. Ilyen esetekben – tekintettel arra, hogy a világ különböző részein található kikötőkben, ahol az ilyen kirakodások végbemennek, eltérő az ellenőrzés és a végrehajtás szintje – a cápauszony-leválasztás bekövetkezhet, és be is következik, amit gyakran észlelni is nehéz, nemhogy egy jogi eljárás során bizonyítani. Ilyen körülmények között sérül a halászati gazdálkodási és a természetvédelmi intézkedések alapjául szolgáló tudományos információkat megalapozó adatgyűjtés (pl. a fajmeghatározás, populációk struktúrája).

Az EU több nemzetközi kötelezettséget vállalt a cápák védelme terén, összhangban az Egyesült Nemzetek Szervezetének Élelmezési és Mezőgazdasági Szervezete (FAO) felelősségteljes halászatra vonatkozó magatartási kódexével, különösen a FAO által 1999-ben elfogadott, a cápákra vonatkozó nemzetközi cselekvési terv (IPOA-Sharks) keretében. A FAO IPOA volt az alapja a cápák védelmére és a velük való gazdálkodásra vonatkozó európai közösségi cselekvési tervről szóló 2009-es bizottsági közleménynek², amelynek keretében az Unió vállalta, hogy minden szükséges intézkedést elfogad a cápák védelme, valamint a cápa fogásokból származó hulladék és a tengerbe visszadobott halmennyiség minimálisra csökkentése érdekében. A Tanács jóváhagyta az említett közleményben rögzített általános uniós megközelítést és konkrét uniós célkitűzéseket³. A cápauszony-leválasztással egyes regionális halászati gazdálkodási szervezetek, például az Atlanti Tonhal Védelmére Létrehozott Nemzetközi Bizottság (ICCAT) és az Indiai-óceáni Tonhalbizottság (IOTC) is foglalkoznak, amelyek az ellenőrzés és a hatékonyság szempontjából problémásnak tartják az arányok meghatározását annak bizonyítására, hogy nem kerül sor uszonyok leválasztására. Ezeknél a szervezeteknél számos kutató egyértelműen előnyben részesíti a cápatestnek a természetesen hozzá csatlakozó uszonnal együtt történő kirakodását.

Elismerve a cápauszony-leválasztás problémáját, a Halászati Tudományos, Műszaki és Gazdasági Bizottság (HTMGB) azt tanácsolja, hogy minden, az *Elasmobranchii* rendszertani egységbe tartozó faj az uszonyok leválasztása nélkül kerüljön kirakodásra.

Ezért a cápopulációk megfelelő kezelésének és védelmének biztosítása érdekében helyénvaló módosítani a rendeletet.

¹ HL L 167., 2003.7.4., 2. o.

² COM (2009)40.

³ EU CO 7723/09, 2009. március 17.

2. AZ ÉRDEKELT FELEKKEL FOLYTATOTT KONZULTÁCIÓK EREDMÉNYEI; HATÁSVIZSGÁLAT

Az Európai Bizottság 2010. november 15. és 2011. február 21. között nyilvános konzultációt folytatott az érdekeltekkel és a nagyközönséggel, azzal a céllal, hogy információt gyűjtsön az 1185/2003/EK tanácsi rendelet módosításának legalkalmasabb módjáról. A konzultáció eredményei azt mutatják, hogy az uszonyok leválasztásának teljes tilalma az előnyben részesített lehetőség. Hatásvizsgálatra került sor.

3. A JAVASLAT JOGI ELEMEI

Az első számú intézkedés az 1185/2003/EK tanácsi rendelet módosítása, amelynek jogi alapja az Európai Unió működéséről szóló szerződés 43. cikkének (2) bekezdése.

A javaslat az Európai Unió kizárólagos hatáskörébe tartozik, és eleget tesz az arányosság elvének.

A javasolt jogi eszköz egy európai parlamenti és tanácsi rendelet, tekintettel arra, hogy egyéb eszközök elégtelenek lennének, mivel egy rendelet csak egy másik rendelettel módosítható.

4. KÖLTSÉGVETÉSI HATÁSOK

Ennek az intézkedésnek nincsenek az uniós költségvetés kiadásait növelő vonzatai.

Javaslat

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS RENDELETE

a cápauszonyoknak a hajók fedélzetén történő leválasztásáról szóló 1185/2003/EK rendelet módosításáról

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 43. cikke (2) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

a jogalkotási aktus tervezetének a nemzeti parlamentek számára való megküldését követően,

tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére,

rendes jogalkotási eljárás keretében,

mivel:

- (1) A cápauszonyoknak a hajók fedélzetén történő leválasztásáról szóló 1185/2003/EK tanácsi rendelet⁴ általános tilalmat rendel el a cápauszony-leválasztás gyakorlatára, amelynek során a cápauszonyt eltávolítják, a cápa egyéb részeit pedig visszadobják a tengerbe.
- (2) Az *Elasmobranchii* rendszertani egységbe tartozó halakat, amelyek közé a cápák és rájafélék is tartoznak, életciklusuk jellemzői, így a lassú növekedés, a késői ivarérettség és az utódok kis száma miatt a túlhalászás általában erősen veszélyezteti. Az elmúlt években a cápatermékek, különösen az uszonyok iránti megnövekedett kereslet következtében drámaian fokozódott egyes cápopulációkra irányuló halászat, ami súlyos veszélyt jelent rájuk.
- (3) A 1185/2003/EK rendelet lehetővé teszi a tagállamok számára olyan különleges halászati engedélyek kiadását, amelyek lehetővé teszik a hajófedélzetén történő, a cápák uszonyának a testről való leválasztását magában foglaló feldolgozást. Az uszonyok és a testek közötti megfelelő tömegarány biztosítása érdekében az uszonyoknak a testekhez viszonyított tömegére vonatkozó arányszámot határoztak meg, azonban a feldolgozást követően az uszonyok és a testek kirakodása eltérő kikötőkben is történhet. Ilyen esetben az arányszám alkalmazása kevésbé hatékony, és teret enged a cápauszony-leválasztásnak. Ezek a körülmények gátolják a halászattal kapcsolatos természetvédelmi intézkedések alapjául szolgáló tudományos

⁴ HL L 167., 2003.7.4., 2. o.

információkat megalapozó adatgyűjtést (pl. a fajmeghatározás, populációk struktúrája).

- (4) Az Egyesült Nemzetek Szervezetének Élelmezési és Mezőgazdasági Szervezete (FAO) 1999-ben elfogadta a cápák védelmére és a velük való gazdálkodásra vonatkozó nemzetközi cselekvési tervet, amely alapjául szolgált a cápák védelmére és a velük való gazdálkodásra vonatkozó európai közösségi cselekvési tervről szóló, 2009-es bizottsági közleménynek⁵, amelynek keretében az Unió vállalta, hogy minden szükséges intézkedést elfogad a cápák védelme, valamint a cápa fogásokból származó hulladék és a tengerbe visszadobott halmennyiség minimálisra csökkentése érdekében. A Tanács jóváhagyta az említett közleményben rögzített általános uniós megközelítést és konkrét uniós célkitűzéseket⁶.
- (5) A Halászati Tudományos, Műszaki és Gazdasági Bizottság (HTMGB) elismeri a cápauszony-leválasztás problémáját, annak mentesség nélküli megszüntetésére szólít fel, és azt tanácsolja, hogy minden, az *Elasmobranchii* rendszertani egységbe tartozó faj az uszonyok leválasztása nélkül kerüljön kirakodásra.
- (6) A cápauszony-leválasztással egyre gyakrabban foglalkoznak a regionális halászati gazdálkodási szervezetek, amelyek tudományos testületei a cápatestnek a természetesen hozzá csatlakozó uszonnal együtt történő kirakodását részesítik előnyben.
- (7) Az előírt hatásvizsgálat részeként az Európai Bizottság 2010–2011 folyamán nyilvános konzultációt folytatott az érintettekkel és a nagyközönséggel, azzal a céllal, hogy információt gyűjtsön az 1185/2003/EK tanácsi rendelet módosításának legalkalmasabb módjáról. A hatásvizsgálat azzal az eredménnyel zárult, hogy a rendeletet úgy szükséges módosítani, hogy minden cápatestet a hozzá természetesen rögzülő uszonyokkal együtt kelljen kirakodni. A cápaállomány fenntartása, mint alapvető cél eléréséhez, valamint a nyilvános konzultáció eredményére való tekintettel szükséges és helyénvaló az 1185/2003/EK rendeletet ennek megfelelően módosítani,

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

1. cikk

Az 1185/2003/EK rendelet a következőképpen módosul:

- (1) A 2. cikk 3. pontját el kell hagyni.
- (2) A szöveg a 3. cikk (1) bekezdését követően a következő (1a) bekezdéssel egészül ki:

„(1a) Az (1) bekezdés sérelme nélkül, valamint a fedélzeten történő tárolás megkönnyítésére a cápauszonyok részben átmetszhetők, és ráhajlíthatók a testre.”

- (3) A 4. cikket el kell hagyni.

⁵ COM(2009)40

⁶ EU CO 7723/09, 2009. március 17.

- (4) A 5. cikket el kell hagyni.
- (5) Az 6. cikk helyébe a következő szöveg lép:

„6. cikk
Jelentések

1. Amennyiben a valamely tagállam lobogója alatt közlekedő halászhajók cápát fognak, szállítanak a fedélzeten, rakodnak át vagy rakodnak ki, a lobogó szerinti tagállam legkésőbb május 1-jéig megküldi a Bizottságnak az e rendelet előző évi végrehajtására vonatkozó átfogó éves jelentést. A jelentésnek tartalmaznia kell, hogy a tagállam miként felügyelte a hajók e rendeletnek való megfelelését, és milyen végrehajtási intézkedéseket alkalmazott a megfelelés elmulasztása esetén. A jelentésben különösen a következő információkat kell megadni:
- a cápakirakodások száma,
 - az elvégzett ellenőrzések száma,
 - a szabálysértési esetek száma és jellege, ideértve az érintett hajó(k) teljes körű azonosítását.
2. A tagállamok (1) bekezdés szerinti második éves jelentésének benyújtása után, de legkésőbb 2016. január 1-jéig a Bizottság jelentést tesz az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak e rendelet működéséről, és az e téren megvalósuló nemzetközi fejleményekről.”

2. cikk
Hatálybalépés

Ez a rendelet az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő hetedik napon lép hatályba.

Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.

Kelt Brüsszelben, [...] -án/-én.

az Európai Parlament részéről
az elnök

a Tanács részéről
az elnök